

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (ketvirtoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. spalio 7 d.*

„Viešieji paslaugų pirkimai — Konkurso procedūra — Išorės paslaugų teikimas dėl programos ir projekto valdymo bei techninių konsultacijų informacijos technologijų srityje — Dalyvio klasifikavimas pagal pakopinę procedūrą — Sutarties sudarymo kriterijai — Vienodos galimybės — Skaidrumas — Akivaizdi vertinimo klaida — Pareiga motyvuoti — Deliktinė atsakomybė — Prarasta galimybė“

Byloje T-299/11

European Dynamics Luxembourg SA, įsteigta Etelbriuke (Liuksemburgas),

Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, įsteigta Atėnuose (Graikija),

European Dynamics Belgium SA, įsteigta Briuselyje (Belgija),

iš pradžių atstovaujamos advokatų N. Korogiannakis ir M. Dermitzakis, vėliau – advokato I. Ampazis,

ieškovės,

prieš

Vidaus rinkos derinimo tarnybą (prekių ženklams ir pramoniniam dizainui) (VRDT), atstovaujamą N. Bambara ir M. Paolacci, padedamų advokatų P. Wytinck ir B. Hoorelbeke,

atsakovę,

dėl, pirma, prašymo panaikinti VRDT sprendimą, priimtą per atviro konkurso Nr. AO/021/10 „Išorės paslaugų teikimas dėl programos ir projekto valdymo bei techninių konsultacijų informacijos technologijų srityje“ procedūrą, apie kurį ieškovėms pranešta 2011 m. kovo 28 d. raštu, pagal pakopinį mechanizmą priskirti pirmosios ieškovės pasiūlymą prie trečiosios pakopos siekiant sudaryti preliminarąją sutartį ir, antra, prašymų dėl žalos atlyginimo

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas M. Prek, teisėjai I. Labucka ir V. Kreuschitz (pranešėjas),

posėdžio sekretorė S. Spyropoulos, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. sausio 21 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: anglų.

Sprendimą¹

Ginčo aplinkybės

- 1 Ieškovės European Dynamics Luxembourg SA, Evropaiki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE ir European Dynamics Belgium SA vykdo veiklą informacinių technologijų ir komunikacijų sektoriuje ir nuolat dalyvauja įvairių Europos Sąjungos institucijų ir įstaigų, įskaitant Vidaus rinkos derinimo tarnybą (prekių ženklams ir pramoniniam dizainui) (VRDT), vykdomose viešųjų pirkimų konkursų procedūrose.
- 2 2010 m. rugpjūčio 28 d. *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* priede (OL 2010/S 167-255574) VRDT paskelbė skelbimą apie pirkimą Nr. AO/029/10 „Išorės paslaugų teikimas dėl programos ir projekto valdymo bei techninių konsultacijų informacijos technologijų srityje“; į jį atsakydama pirmoji ieškovė 2010 m. spalio 11 d. pateikė pasiūlymą. Sutartis turėjo būti sudaryta dėl išorės paslaugų, susijusių su programų ir projektų informacinių technologijų srityje valdymu ir techninių konsultacijų, susijusių su bet kokių rūšių informacinėmis sistemomis ir apimančių visas technologijų sritis, teikimo.

(Praleista)

- 4 Pagal skelbimo apie pirkimą II.1.4 punktą pirkimas susijęs su preliminarinių sutarčių sudarymu su daugiausia trimis paslaugų teikėjais maksimaliam ketverių metų laikotarpiui. Šiuo klausimu techninių specifikacijų (konkurso bylos I priedas) 14.2 punkte patikslinta, kad minėtos preliminariosios sutartys turi būti sudaromos pagal vadinamąjį pakopinį mechanizmą. Šis mechanizmas reiškia, kad jeigu prie pirmosios kategorijos priskirtas konkurso dalyvis negalės suteikti reikalingų paslaugų, VRDT kreipsis į prie antrosios kategorijos priskirtą konkurso dalyvį ir taip toliau. Be to, pagal skelbimo apie pirkimą IV.2 punktą sutartis turi būti sudarytos su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių konkurso dalyviu.
- 5 Kalbant apie techninį vertinimą, techninėse specifikacijose dalyviams nurodyta apibūdinti „vykdytiną užduotį ir veiklą, kad darbų Nr. 1 projektas būtų vykdomas ir įgyvendintas“. Šie specifikacijų 18 priede išdėstyti galimi darbai apėmė VRDT nustatytą „informacinės sistemos sukūrimo projektą“.
- 6 Siekiant šio tikslo techninių specifikacijų 13.3 punkte įtvirtinti šie penki laimėtojų nustatymo kriterijai:
 - „[laimėtojų nustatymo] kriterijus Nr. 1: dalyvis turi apibūdinti užduotį ir veiklą, kurią jis vykdytų įgyvendindamas projektą, remdamasis savo metodais ir patirtimi, visų pirma įskaitant (bet vien tuo neapsiribojant):
 - a) palaipsniui vykdomą kontrolę [t. y. darbų vykdymo kontrolę];
 - b) atskirų klausimų sprendimo procedūrą;
 - c) prisitaikymo prie pokyčių procedūrą;
 - d) veiksmų atlikimo dalimis procedūrų vykdymą;
 - e) patirties kaupimo programą;
 - f) informacijos perdavimo planą;
 - g) darbų pridavimo procedūras.

1 — Pateikiami tik tie šio sprendimo punktai, kuriuos Bendrasis Teismas mano tikslinga paskelbti.

(40 balų; reikalaujama surinkti bent 20 balų);

- [laimėtojų nustatymo] kriterijus Nr. 2: dalyvis turi apibūdinti užduotis ir veiklą, kurią jis vykdys techninių konsultacijų srityje, remdamasis savo metodais ir patirtimi, visų pirma įskaitant (bet vien tuo neapsiribojant):
 - a) architektūros vertinimą;
 - b) įgyvendinimo analizę;
 - c) saugumo vertinimą;
 - d) integravimą į kitas sistemas.

(30 balų; reikalaujama surinkti bent 10 balų);

- [laimėtojų nustatymo] kriterijus Nr. 3: prognozuojamos sąnaudos kiekvienai projekto įgyvendinimo užduočiai ir veiklos daliai (10 balų);
- [laimėtojų nustatymo] kriterijus Nr. 4: prognozuojamos sąnaudos kiekvienai techninių konsultacijų teikimo užduočiai ir veiklos daliai (10 balų);
- [laimėtojų nustatymo] kriterijus Nr. 5: visų šių užduočių ir veiklos vykdymo planavimas (naudojantis *Microsoft Project* arba lygiaverte programa) (10 balų).“

(Praleista)

- 8 2011 m. kovo 28 d. raštu VRDT pranešė ieškovėms konkurso procedūros Nr. AO/021/10 rezultatus (toliau – sprendimas dėl sutarties sudarymo) ir joms nurodė, kad pirmosios ieškovės pasiūlymas priskirtas prie trečiosios pakopos, todėl pagal pakopinę sistemą ji tapo atsargine sutarties šalimi.

(Praleista)

- 11 2011 m. balandžio 11 d. raštu VRDT pirmajai ieškovei atskleidė kitų konkurso laimėtojų, priskirtų prie pirmosios ir antrosios pakopų, pavadinimus, t. y. atitinkamai, pirma, *consortium Unisys SLU* ir *Charles Oakes & Co. Sàrl* (subrangovas *Unisys Belgium SA*) ir, antra, *ETIQ Consortium (by everis ir Trasys)*. Be to, šiame rašte pateikta lentelė, kurioje nurodyti balai, kuriuos gavo kiekvienas laimėtojas pagal įvairius techninės kokybės kriterijus.

- 12 Tai yra ši lentelė:

Kokybinis kriterijus	<i>Consortium Unisys</i>	<i>ETIQ Consortium</i>	<i>European Dynamics</i>
Kokybinis kriterijus 1 (40)	40,00	21,88	22,81
Kokybinis kriterijus 2 (30)	28,00	20,00	24,50
Kokybinis kriterijus 3 (10)	10	6	4
Kokybinis kriterijus 4 (10)	6	6	8
Kokybinis kriterijus 5 (10)	7	7	8
Iš viso (100)	91,00	60,88	67,31
Iš viso balų dėl techninio aspekto	99,86	66,80	73,87

- 13 Be to, šiame rašte VRDT išdėstė priežastis, dėl kurių pirmosios ieškovės pasiūlymui skyrė tiek balų, kiek nurodyta atitinkamai paskutinėje minėtos lentelės skiltyje pagal kiekvieną atitinkamą techninės kokybės kriterijų. Dėl trečio, ketvirto ir penkto pirmosios ieškovės prašymų (žr. šio sprendimo 10 punktą) VRDT nurodė, kad pagal gaires dėl visuomenės galimybės susipažinti su dokumentais viešųjų pirkimų srityje ji negali pavišinti nei vertinimo ataskaitos, nei vertinimo komisijos narių pavardžių, nei kitų laimėtojų finansinių pasiūlymų.

(Praleista)

- 19 2011 m. balandžio 18 d. bendru laišku ieškovės pranešė VRDT apie tai, kad, kaip jos mano, neaiškaus ir apibendrinto motyvavimo 2011 m. balandžio 11 d. rašte nepakanka, todėl jos negali įgyvendinti savo teisių. Be to, jos pakartojo prašymą joms pateikti, be kita ko, kitų laimėtojų finansinius pasiūlymus ir visos vertinimo ataskaitos egzempliorių. Be to, dėl kiekvieno VRDT vertinimo pagal įvairius jų pasiūlymo techninės kokybės kriterijus ieškovės detalai išdėstė priežastis, dėl kurių mano, kad perkančiosios organizacijos vertinimas turi trūkumų ir yra klaidingas ar net kad ji padarė akivaizdžių vertinimo klaidų. Galiausiai ieškovės paprašė VRDT peržiūrėti savo vertinimo rezultatus, joms pateikti detalius savo sprendimų pateisinimus ir ištaisyti nurodytas akivaizdžias vertinimo klaidas.
- 20 2011 m. balandžio 29 d. raštu VRDT pateikė ieškovėms šią lentelę, kurioje nurodyti balai, skirti jų finansiniam pasiūlymui ir kitų laimėtojų pasiūlymams:

	1 kriterijus (60)	2 kriterijus (40)	Iš viso (100)	Balai dėl finansinio aspekto
<i>ETIQ Consortium (by everis ir Trasys)</i>	60,00	35,59	95,59	100,00
<i>European Dynamics</i>	40,00	40,00	80,00	83,69
<i>Consortium Unisys SLU ir Charles Oakes & Co. Sàrl</i>	34,14	38,61	72,75	76,11

Be to, dėl techninių laimėtojų nustatymo kriterijų VRDT nurodė ieškovėms, kad pateiks išsamų atsakymą artimiausiomis darbo dienomis.

(Praleista)

- 22 2011 m. gegužės 2 d. raštu, kuris perduotas 2011 m. gegužės 12 d. faksu, VRDT iš esmės pakartojo savo 2011 m. balandžio 11 d. rašte pateiktus vertinimus dėl pirmosios ieškovės pasiūlymo techninės kokybės įvertinimo.

(Praleista)

- 28 2011 m. gegužės 13 d. raštu ieškovės ginčijo VRDT veiksmus ir nurodė, jog privalo pareikšti ieškinį Bendrajame Teisme.

Procesas ir šalių reikalavimai

- 29 2011 m. birželio 6 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai ieškovės pateikė šį ieškinį.
- 30 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į ketvirtąją kolegiją, todėl ši byla paskirta šiai kolegijai.
- 31 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu Bendrasis Teismas (ketvirtoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.
- 32 Per 2015 m. sausio 21 d. teismo posėdį buvo išklausti šalių žodiniai paaiškinimai ir atsakymai į Bendrojo Teismo žodžiu pateiktus klausimus.
- 33 Per teismo posėdį ieškovės atsisakė, pirma, savo ketvirtojo pagrindo, be kita ko, susijusio su vienodo požiūrio principo, 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento (OL L 248, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 74, toliau – Bendrasis finansinis reglamentas), iš dalies pakeisto 2006 m. gruodžio 13 d. Tarybos reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1995/2006 (OL L 390, p. 1), 93 straipsnio 1 dalies f punkto, 94 ir 96 straipsnių ir 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 2342/2002, nustatančio išsamias [bendrojo finansinio] reglamento įgyvendinimo taisykles (OL L 357, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 145, toliau – įgyvendinimo taisyklės), 133 ir 134 straipsnių pažeidimu, ir, antra, reikalavimų, susijusių su žalos atlyginimu dėl pagrįstai laukiamos naudos praradimo. Be to, atsižvelgusi į 2013 m. rugsėjo 12 d. Nutartį *European Dynamics Luxembourg ir kt. / VRDT* (T-556/11, Rink., EU:T:2013:514), VRDT atsisakė prašymų dėl panaikinimo ir žalos atlyginimo nepriimtinumą grindžiamo pagrindo. Apie šį atsisakymą buvo pažymėta teismo posėdžio protokole.
- 34 Ieškovės Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti sprendimą dėl sutarties sudarymo, apie kurį pranešta 2011 m. kovo 28 d. raštu, kiek jame jų pasiūlymas pagal pakopinį mechanizmą priskirtas prie trečiosios pakopos,
 - panaikinti visus kitus susijusius VRDT sprendimus, įskaitant tuos, pagal kuriuos aptariama sutartis sudaroma su konkurso dalyviais, pagal „pakopinį“ mechanizmą priskirtais prie pirmosios ir antrosios pakopų,
 - nurodyti VRDT sumokėti ieškovėms 650 000 EUR sumą kaip žalos, patirtos dėl prarastos galimybės ir dėl kenkimo ieškovių reputacijai ir patikimumui, atlyginimą,

— priteisti iš VRDT bylinėjimosi išlaidas.

35 VRDT Bendrojo Teismo prašo:

— atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,

— priteisti iš ieškovių bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

1. Dėl prašymo panaikinti

Panaikinimo pagrindų santrauka

36 Atsisakiusios ketvirtojo pagrindo (žr. šio sprendimo 33 punktą) ieškovės savo prašymą dėl panaikinimo grindžia trimis pagrindais.

37 Pirmuoju pagrindu ieškovės priekaištauja VRDT, kad ši pažeidė Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą, Įgyvendinimo taisyklių 149 straipsnį ir pareigą motyvuoti, kaip ji suprantama pagal SESV 296 straipsnio antrą pastraipą, nes joms nepateikė pakankamų sprendimo dėl sutarties sudarymo paaiškinimų ar pagrindimo.

38 Pateikdamos antrąjį pagrindą ieškovės remiasi „techninių specifikacijų pažeidimu“, nes VRDT taikė joms nepalankius naujus laimėtojų nustatymo kriterijus, kurių nebuvo minėtose techninėse specifikacijose.

39 Trečiuoju pagrindu ieškovės kaltina VRDT tuo, kad ji padarė kelias akivaizdžias vertinimo klaidas.

40 Bendrojo Teismo nuomone, pirmiausia reikia išnagrinėti antrąjį, o tada – trečiąjį ir galiausiai – pirmąjį pagrindus.

Dėl antrojo (ieškinio) pagrindo, susijusio su techninėse specifikacijose numatytų reikalavimų pažeidimu

41 Pateikdamos šį pagrindą ieškovės visų pirma ginčija jų pasiūlymo ir kitų laimėtojų pasiūlymų lyginamąją analizę pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų, kurią perkančioji organizacija aprašė 2011 m. gegužės 2 d. rašte. Šiame rašte šiuo klausimu visų pirma ji nurodė, kad „<...> [kitų laimėtojų] pasiūlymuose, kurie pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų įvertinti labai gerai ar net puikiai, apibūdintas „labai geras Prince2 metodikos naudojimo būdas: pirmiausia paaiškinama metodika, o paskui nurodoma, kaip ji bus panaudota VRDT, todėl šie pasiūlymai apima tiek teorinius, tiek praktinius Prince2 metodikos panaudojimo aspektus“. Be to, remiantis šiuo raštu, šiuose pasiūlymuose „nurodyta, jog prisitaikymas prie pokyčių ir informacijos perdavimas yra dvi pačios svarbiausios užduotys sėkmingam projekto įgyvendinimui“ (žr. šio sprendimo 23 punktą).

42 Ieškovių teigimu, iš esmės šis perkančiosios organizacijos vertinimas nepagrįstas techninėmis specifikacijomis ir grindžiamas elementais, kaip antai Prince2 metodologija, apie kuriuos dalyviams nebuvo laiku pranešta. Iš techninių specifikacijų taip pat neaišku, kad du subkriterijai „prisitaikymas prie pokyčių“ ir „informacijos perdavimas“, VRDT manymu, yra „patys svarbiausi“. Taigi perkančioji organizacija *a posteriori* nustatė naują kriterijų ir minėtiems subkriterijams suteikė naują lyginamąją svorį.

- 43 Anot VRDT, šis pagrindas pagrįstas klaidingu jos 2011 m. gegužės 2 d. rašto aiškinimu, iš kurio nematyti, jog nustatyti nauji laimėtojų nustatymo kriterijai. Pirma, VRDT primena, kad pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų dalyviams nurodyta apibūdinti užduotis ir veiklą, kuriuos jie vykdys įgyvendinami projektus. Reikia nurodyti, kad *Prince2* yra viena iš egzistuojančių metodologijų, kurią ieškovės pačios pasirinko, kad pasiektų tikslus. Antra, tai, kad nurodyta, jog geriausiuose pasiūlymuose „buvo nurodytas prisitaikymas prie pakeitimų ir informacijos perdavimas kaip dvi pačios svarbiausios užduotys sėkmingam projekto įgyvendinimui“, nereiškia, jog nustatytas naujas laimėtojų nustatymo kriterijus ar taikytas *a posteriori* nustatytas lyginamojo svorio veiksnys, nes techninėse specifikacijose patikslinta, kad dalyviai turi apibūdinti užduotis ir veiklą, kurią vykdys įgyvendindami projektus, kurios apima prisitaikymo prie pokyčių procesą ir informacijos perdavimo planus. Dėl šių subkriterijų nebuvo jokio specialaus priedašo, o VRDT tik patvirtino, kad kiti laimėtojai teisingai suprato, jog prisitaikymas prie pakeitimų ir informacijos perdavimas yra dvi pačios svarbiausios užduotys.
- 44 Reikia priminti, jog pagal vienodo požiūrio principą perkančioji organizacija privalo kiekviename konkurso procedūros etape užtikrinti, kad būtų laikomasi vienodo požiūrio principo, taigi – kad visi konkurso dalyviai turėtų lygias galimybes. Be to, vienodo požiūrio principas reiškia, kad dalyviai turi turėti vienodas galimybes tiek tuomet, kai jie rengia pasiūlymus, tiek tuomet, kai perkančioji organizacija juos vertina. Konkrečiau kalbant, reikia, kad laimėtojo nustatymo kriterijai būtų suformuluoti specifikacijose arba skelbime apie pirkimą taip, kad visi deramai informuoti ir įprastai rūpestingi konkurso dalyviai galėtų juos vienodai aiškinti ir kad vertinant šiuos pasiūlymus šie kriterijai būtų taikomi objektyviai ir vienodai visiems dalyviams (2011 m. vasario 17 d. Sprendimo *Komisija / Kipras*, C-251/09, EU:C:2011:84, 39 ir 40 punktai; šiuo klausimu taip pat žr. 2012 m. spalio 25 d. Sprendimo *Astrim ir Elyo Italia / Komisija*, T-216/09, EU:T:2012:574, 35 ir 36 punktus ir nurodytą teismo praktiką). Be to, pagal skaidrumo principą, kurio pagrindinis tikslas užtikrinti, kad nekiltų perkančiosios organizacijos favoritizmo ir savivalės rizika, reikalaujama, kad visos viešojo pirkimo sutarties sudarymo procedūros sąlygos ir taisyklės skelbime apie pirkimą arba specifikacijose būtų suformuluotos aiškiai, tiksliai ir nedviprasmiškai tam, kad visi deramai informuoti ir įprastai rūpestingi konkurso dalyviai galėtų suprasti jų tikslą apimtį ir juos aiškinti vienodai, o perkančioji organizacija galėtų veiksmingai patikrinti, ar konkurso dalyvių pasiūlymai atitinka konkrečiai sutarčiai taikomus kriterijus (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Astrim ir Elyo Italia / Komisija*, EU:T:2012:574, 37 punktą ir 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, T-402/06, Rink., EU:T:2013:445, 67 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 45 Dėl pirmojo kaltinimo, kad VRDT taikė laimėtojų nustatymo kriterijų, kuris nebuvo numatytas techninėse specifikacijose, reikia nurodyti, jog *Prince2* pagrindas ar metodologija iš tiesų aiškiai jose nenurodyti, nes pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų reikalaujama, kad „dalyvis apibūdintų užduotis ir veiklą, kurias vykdys įgyvendindamas projektą, remdamasis savo metodais ir patirtimi“. Vis dėlto, pirma, iš pirmosios ieškovės pasiūlymo aiškiai matyti, kad siūloma metodologija „pagrįsta OGC *Prince2* projekto valdymo metodu, kuris yra geriausias, plačiai pripažintas tarptautiniu mastu ir naudojamas siekiant apibrėžti projektų vykdymą pagal ITIL“, ir kad šis metodas „dominuos įgyvendinant projektą“. Antra, akivaizdu, kad kitų laimėtojų pasiūlymai taip pat grindžiami *Prince2* metodologija, todėl perkančioji organizacija galėjo atlikti šio sprendimo 40 punkte nurodytą lyginamąją analizę.
- 46 Šiomis aplinkybėmis ieškovių kaltinimas, kad VRDT *a posteriori* nustatė naują laimėtojų nustatymo kriterijų, t. y. *Prince2* metodologiją, kuris nebuvo numatytas techninėse specifikacijose ir apie kurį laiku nebuvo pranešta dalyviams, yra nepriimtinas. Iš tiesų VRDT vertino pirmosios ieškovės pasiūlymą akivaizdžiai pagal kriterijų, pagrįstą „šios metodologija ir patirtimi“, ir to nepaneigia faktas, kad šiame pasiūlyme ir kitų laimėtojų pasiūlymuose ši metodologija atitiko būtent *Prince2*. Tačiau vien šis faktas įrodo, jog visi laimėtojai teisingai suprato, kad pirmasis laimėtojų nustatymo kriterijus jiems leidžia pagrįsti savo pasiūlymą minėta metodologija. Taigi perkančioji organizacija negali būti kaltinama, kad lygino susijusius pasiūlymus remdamasi tos pačios metodologijos kriterijais, nes tai tik palengvino jų atitinkamų savybių palyginimą ir padidino lyginamojo vertinimo objektyvumą. Galiausiai minėto laimėtojų nustatymo kriterijaus reikalavimai turi būti aiškiai atskirti nuo techninių specifikacijų

II priedo 2.3 punkto, pagal kurį „VRDT naudojama metodologija įgyvendinant projektą yra *Prince2* individualus pritaikymas“; jame aiškiai nurodyta, jog ji „bus suteikta sutarties šaliai tik preliminariosios sutarties vykdymo pradžioje“, todėl ji negalėjo būti modelis, prie kurio turėjo būti pritaikyti pasiūlymai.

47 Todėl šis kaltinimas turi būti atmestas kaip nepagrįstas.

48 Dėl antrojo kaltinimo Bendrasis Teismas mano, kad ieškovės pagrįstai teigia, jog perkančioji organizacija subkriterijams „prisitaikymas prie pokyčių“ ir „informacijos perdavimas“ iš tiesų suteikė daugiau reikšmės nei kitiems subkriterijams, priskirtiems prie pirmojo laimėtojų nustatymo kriterijaus. Iš 2011 m. gegužės 2 d. VRDT rašte pateiktos vienareikšmės motyvacijos, pagal kurią kitų laimėtojų pasiūlymuose „nurodyta, jog prisitaikymas prie pokyčių ir informacijos perdavimas yra dvi pačios svarbiausios užduotys sėkmingam projekto įgyvendinimui“, negalima suprasti kitaip. Ji patvirtina, kad perkančioji organizacija pasirinko kitų laimėtojų pasiūlytą požiūrį ir rėmėsi minėtų subkriterijų lyginamuoju svoriu, kurio nematyti iš pirmojo laimėtojų nustatymo kriterijaus formuluotės. Vis dėlto, atsižvelgiant į šio sprendimo 44 punkte minėtą teismo praktiką, perkančioji organizacija gali suteikti subkriterijams lyginamąjį svorį, tik jei apie tai konkurso dalyviai buvo iš anksto informuoti (šiuo klausimu žr. 2008 m. sausio 24 d. Sprendimo *Lianakis ir kt.*, C-532/06, Rink., EU:C:2008:40, 38 punktą).

49 Šiuo klausimu, pirma, reikia patikslinti, kad „prisitaikymas prie pokyčių“ ir „informacijos perdavimo planas“ yra tik du iš septynių subkriterijų, kurie, nurodant pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų, pateikti kaip lygiaverčiai ir neišskirtiniai, t. y. palaipsniui vykdoma kontrolė, atskirų klausimų sprendimo procedūra, prisitaikymo prie pokyčių procedūra, veiksmų atlikimo dalimis procedūrų vykdymas, patirties kaupimo programa, informacijos perdavimo planas ir darbų pridavimo procedūros, pagal kuriuos perkančioji organizacija ketino suteikti daugiausia 40 balų (žr. šio sprendimo 5 punktą). Tačiau nei iš šio kriterijaus formuluotės, nei iš kitų svarbių techninių specifikacijų dalių nematyti, kad perkančioji organizacija prireikus dėl nenurodytų konkrečių priežasčių ketina šioms subkriterijams suteikti kitokią reikšmę pateikdama darbų Nr. 1 projektą ar net vertindama pateiktus pasiūlymus pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų suteikti daugiau ar mažiau balų, atsižvelgdama į tai, kad šiuose pasiūlymuose akcentuojamas vienas ar kitas iš minėtų subkriterijų. Tai pasakytina ypač apie „prisitaikymo prie pokyčių“ ir „informacijos perdavimo plano“ subkriterijus, dėl kurių techninėse specifikacijose nenurodyta, kad perkančioji organizacija juos laiko „dviem pačiomis svarbiausiomis užduotimis sėkmingam projekto įgyvendinimui“.

50 Antra, remiantis bendruoju reikalavimų, kuriuos turi atitikti dalyviai, išdėstymu techninėse specifikacijose, dalyviai turi apibūdinti „vykdytiną užduotį ir veiklą, kad darbų Nr. 1 projektas būtų vykdomas ir įgyvendintas“; tai pateikta techninių specifikacijų 18 priede ir apima VRDT nustatomą „informacinės sistemos sukūrimo projektą“. Vadinas, užduočių ir veiklos, susijusios su įvairiais pirmojo laimėtojų nustatymo kriterijų subkriterijais, apibūdinimas pateiktuose pasiūlymuose būtinais susijęs su minėtu projektu, kuris iš esmės yra tas pats visiems dalyviams.

51 Šiomis aplinkybėmis formuluotė „nurodyta, jog prisitaikymas prie pokyčių ir informacijos perdavimas yra dvi pačios svarbiausios užduotys sėkmingam projekto įgyvendinimui“ negali būti suprantama kaip reiškianti absoliutų ir bendrą įvertinimą pagal ypatingos svarbos („pačius svarbiausius“) subkriterijus, t. y. „prisitaikymą prie pokyčių“ ir „informacijos perdavimo planą“, kiek tai susiję su VRDT numatomu projektu darbų Nr. 1 atveju („sėkmingas projekto įgyvendinimas“), į kuriuos kitų laimėtojų pasiūlymuose buvo atsižvelgta, ir atvirkščiai, kaip pabrėžianti pirmosios ieškovės pasiūlymo trūkumą, nes ji šiuo klausimu nesilaikė analogiško, palyginti su minėtais laimėtojais, požiūrio.

52 Šiuo klausimu VRDT negali iš esmės pagrįstai tvirtinti, kad nurodyti motyvai turi būti suprantami kaip geras kitų laimėtojų pasiūlymų kokybės įvertinimas, kuris grindžiamas dviejų atskirų subkriterijų, t. y. „prisitaikymo prie pokyčių“ ir „informacijos perdavimo“, identifikavimu, nes šis įvertinimas neatskiriamas nuo išankstinio ir abstraktaus specialaus minėtų subkriterijų vertinimo, palyginti su kitais penkiais subkriterijais, kurie išvardyti nurodant pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų. Be to, jau

vien dėl šio sprendimo 48–51 punktuose nurodytų priežasčių neatrodo patikima tai, kad perkančioji organizacija iš visų 40 balų nesuteikė atskirų balų įvairiems nurodytiems subkriterijams (taip pat žr. šio sprendimo 93 ir 94 punktus).

- 53 Taigi reikia daryti išvadą, kad perkančiosios organizacijos po palyginimo atliktas neigiamas pirmosios ieškovės pasiūlymo įvertinimas šiuo klausimu visiškai negali būti grindžiamas pirmojo laimėtojų nustatymo kriterijaus formuluote. Ypač ši įvertinimą grindžiantis lyginamasis svoris, atsižvelgiant į minėtą kriterijų, nėra pakankamai aiškus, tikslus ir vienareikšmis, kad leistų visiems deramai informuotiems ir įprastai rūpestingiems dalyviams suprasti tikslią apimtį ir vienodai aiškinti. Nustačiusi kitoki, nei reikalaujama šio sprendimo 44 ir 48 punktuose minėtoje teismo praktikoje, įvairių minėto laimėtojų nustatymo kriterijaus subkriterijų lyginamąjį svorį, kuris nebuvo numatytas techninėse specifikacijose ir apie kurį iš anksto nebuvo pranešta dalyviams, VRDT pažeidė vienodų galimybių ir skaidrumo principus, taip pakenkdama ieškovėms.
- 54 Todėl antrasis kaltinimas turi būti pripažintas pagrįstu.
- 55 Taigi antrasis pagrindas turi būti iš dalies atmestas ir iš dalies pripažintas pagrįstu.

Dėl trečiojo (ieškinio) pagrindo, susijusio su akivaizdžiomis vertinimo klaidomis

Pirminės pastabos

- 56 Ieškovės mano, kad vienintelėje neišsamioje VRDT pateiktoje informacijoje yra daug didelių ir akivaizdžių vertinimo klaidų ir, jei jų nebūtų, pirmosios ieškovės pasiūlymas pagal pakopinį mechanizmą būtų galbūt priskirtas prie pirmosios pakopos. Jų nuomone, šios klaidos iškreipė perkančiosios organizacijos vertinimą pagal kiekvieną techninėse specifikacijose numatytą laimėtojų nustatymo kriterijų. Šiame kontekste ieškovės visų pirma ginčija neigiamus komentarus, pateiktus 2011 m. balandžio 11 d. ir gegužės 2 d. VRDT raštuose.
- 57 Dėl perkančiosios organizacijos vertinimo pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų ieškovės pateikia vienuolika kaltinimų, kuriuos reikia toliau nagrinėti arba atskirai, arba, kai jie susiję, kartu. Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal minėtą laimėtojų nustatymo kriterijų iš dalyvio reikalaujama apibūdinti „užduotis ir veiklą, kurias vykdys įgyvendindamas projektą, remdamasis savo metodais ir patirtimi“, ir tai visų pirma turi apimti, nors ir neišimtinai, septynis subkriterijus, t. y. palaipsniui vykdomą kontrolę, atskirų klausimų sprendimo procedūrą, prisitaikymo prie pokyčių procedūrą, veiksmų atlikimo dalimis procedūrų vykdymą, patirties kaupimo programą, informacijos perdavimo planą ir darbų pridavimo procedūras (žr. šio sprendimo 5 punktą).
- 58 Be to, reikia pabrėžti, jog priimdama sprendimą dėl sutarties sudarymo rengiant konkursą perkančioji organizacija turi didelę diskreciją vertinti informaciją, į kurią reikia atsižvelgti, todėl Bendrasis Teismas tik turi patikrinti, ar buvo laikytasi procedūros ir motyvų nurodymo taisyklių, ar tikslios faktinės aplinkybės, taip pat ar nepadarėta akivaizdžios vertinimo klaidos ir ar nepiktnaudžiauta įgaliojimais (žr. 2011 m. lapkričio 23 d. Sprendimo *bpost / Komisija*, T-514/09, EU:T:2011:689, 121 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

Dėl tariamų akivaizdžių vertinimo klaidų, susijusių su pirmuoju laimėtojų nustatymo kriterijumi (Praleista)

– Dėl šeštojo kaltinimo

- 81 Šeštuoju kaltinimu ieškovės ginčija VRDT vertinimą, kad programos administratorius, pagrindinis projekto administratorius ir projekto administratorius nėra būtini kiekvienam projektui. Atsižvelgdamos į darbų Nr. 1 reikalavimus, savo pasiūlymo 2 ir 4 skyriuose ieškovės pateikė ir remdamosi savo patirtimi, kurios reikalaujama pagal technines specifikacijas, pagrindė savo pasiūlymą įsteigti projekto biurą, kuriam priklausytų programos administratorius ir pagrindinis projekto administratorius.
- 82 Reikia priminti, jog 2011 m. balandžio 11 d. rašte VRDT nurodė, kad „ne visiems [ieškovių] pasiūlyme nurodytiems projektams reikia programos administratoriaus, pagrindinio projekto administratoriaus ir projekto administratoriaus“. Savo rašytinėse pastabose Bendrajam Teismui VRDT patvirtino, kad ieškovės daro klaidingą prielaidą, jog VRDT administruoja visus pagal tą pačią programą vykdomus projektus, dėl kurios jos pasiūlė kiekvienam projektui numatyti programos administratorių, pagrindinį projekto administratorių ir projekto administratorių. Kaip pavyzdys naudotini projekto ribotas dydis ir apimtis, t. y. darbai Nr. 1, negali pateisinti šių trijų pareigų numatymo.
- 83 Šiuo klausimu reikia priminti, jog, remiantis bendruoju reikalavimu, kuriuos turi atitikti dalyviai, išdėstymu techninėse specifikacijose, dalyviai turi nurodyti „vykdytinąs užduotis ir veiklą, kad darbų Nr. 1 projektas būtų vykdomas ir įgyvendintas“. Be to, techninių specifikacijų 18 priede išdėstyti darbai Nr. 1 apima tik vieną „informacinės sistemos sukūrimo projektą“, o ne programą, sudarytą iš įvairių tokios rūšies projektų, todėl perkančioji organizacija galėjo pagrįstai kritikuoti ieškovių pasiūlymą dėl programos administratoriaus.
- 84 Tačiau iš techninių specifikacijų, visų pirma iš pirmojo laimėtojų nustatymo kriterijaus ir darbų Nr. 1 apibūdinimo aiškiai ir tiksliai, kaip reikalaujama pagal šio sprendimo 44 punkte minėtą teismo praktiką, nematyti, kad VRDT ketino nurodyti dalyviams pateikti pasiūlymą, kuris neapimtų ir pagrindinio administratoriaus, ir projekto administratoriaus pareigybių, kurias siūlo ieškovės. Be to, VRDT nepaaiškino priežasčių, dėl kurių tokių pareigybių pasiūlymas nesuderinamas su darbais Nr. 1. Galiausiai, kitaip nei savo gynybos argumentuose dėl pirmojo–penktojo kaltinimų, VRDT šiuo klausimu neteigė, kad ieškovės nesilaikė *Prince2* metodologijos. Tačiau dėl netikslumų šiuo klausimu techninėse specifikacijose reikia priminti, kad ieškovės pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų galėjo laisvai nurodyti užduotis ir veiklą, kurią reikia vykdyti įgyvendinant projektą remiantis savo metodologija ir patirtimi.
- 85 Visų pirma, atsižvelgiant į šią tikslumo stoką techninėse specifikacijose ir į vertinimo komisijos trumpą ir neaiškų įvertinimą, tiek ieškovės, tiek Bendrasis Teismas negali patikrinti, ar pagrįsta kritika dėl pagrindinio projekto administratoriaus ir projekto administratoriaus įtraukimo, todėl negali nagrinėti klausimo, ar buvo padaryta akivaizdi vertinimo klaida.
- 86 Šiomis aplinkybėmis reikia daryti išvadą, kad šiuo klausimu trūksta motyvų, kaip tai suprantama pagal SESV 296 straipsnio antrą pastraipą, siejamą su Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalimi (žr. šio sprendimo 125–135 punktus).

– Dėl aštuntojo kaltinimo

- 87 Aštuntuoju kaltinimu ieškovės ginčija galutinį vertinimo komisijos komentarą dėl pirmojo laimėtojų nustatymo kriterijaus, kad „visas [pirmosios ieškovės] pasiūlymas yra ne strateginis, bet funkcinis ir susijęs su kitokiu nei numatytas VRDT projekto administratoriumi“. Šis komentaras yra nepateisinamas ir nepagrįstas techninėmis specifikacijomis. Pirmosios ieškovės pasiūlymas atitinka

visus techninėse specifikacijose nustatytus ir geros praktikos projektų administravimo sektoriuje reikalavimus, t. y. *Prince2*. Šiuo klausimu ieškovės remiasi savo pasiūlymo 4.1.1 punktu „Organizacinė struktūra“, kuriame siūloma vienoda ir centralizuota struktūra, pagal kurią bet kuris projektas, įskaitant nepriklausomus projektus, kaip antai nurodytą darbų Nr. 1 atveju, arba projektus, įgyvendintinus pagal programą, administruojamas, valdomas, kontroliuojamas ir prižiūrimas projekto biuro. Programos administratorius yra projekto biuro narys, taigi turi visą informaciją ir atlieka bendrą visų projektų ir programų, įgyvendinamų pagal preliminarą sutartį, kontrolę, kad užtikrintų veiksmingą, vienodą ir tinkamą jų įgyvendinimą. Todėl, suteikusi mažiau balų pirmosios ieškovės pasiūlymui pagal techninėse specifikacijose nenumatytą reikalavimą, t. y. pagal tai, kad „VRDT administruoja visus pagal tą pačią programą vykdomus savo projektus“, VRDT padarė akivaizdžią vertinimo klaidą.

- 88 Vykstant bylos nagrinėjimui VRDT šiuo klausimu pateikė tik šio sprendimo 82 punkte nurodytą argumentą. Remiantis šio sprendimo 84 punkte nurodytais vertinimais, reikia pabrėžti, kad, nesant pakankamai aiškių ir tikslių kriterijų techninėse specifikacijose, galutinis vertinimo komisijos komentaras, ypač neaiški kritika, susijusi su tuo, kad VRDT buvo numaciusi „kitokį projekto administratorių“, yra nesuprantama, todėl nei ieškovės, nei Bendrasis Teismas negali patikrinti, ar jis patikimas, ir išsiaiškinti, ar ši kritika laikytina akivaizdžia vertinimo klaida. Taip yra juo labiau dėl to, kad pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų dalyviai turėjo apibūdinti užduotis ir veiklą, kuri turi būti vykdoma įgyvendinant projektą, remdamiesi savo metodologija ir patirtimi, o ne galima VRDT praktika ar patirtimi, kuri techninėse specifikacijos neaprašyta.
- 89 Šiomis sąlygomis reikia daryti išvadą, kad šiuo klausimu trūksta motyvų, kaip tai suprantama pagal SESV 296 straipsnio antrą pastraipą, siejamą su Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalimi (žr. šio sprendimo 125–135 punktus).

– Dėl devintojo–vienuoliktojo kaltinimų

- 90 Devintuoju–vienuoliktoju kaltinimais ieškovės iš esmės ginčija tariamai neišsamų, dviprasmišką ir neaiškų VRDT atsakymą, pateiktą 2011 m. gegužės 2 d. rašte, visų pirma kiek tai susiję su balų skyrimu jų pasiūlymui ir lyginamajam vertinimui pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų atsižvelgiant į kitų laimėtojų pasiūlymus. VRDT tik neaiškiai nurodė, kad kiti du pasiūlymai buvo laikomi geresniais, nes abiejuose išdėstyti „teoriniai ir praktiniai *Prince2* metodologijos naudojimo aspektai“ ir „nurodyta, jog prisitaikymas prie pokyčių ir informacijos perdavimas yra dvi pačios svarbiausios užduotys sėkmingam projekto įgyvendinimui“. Tačiau savo pasiūlymo 2.1.1 ir 2.1.2 punktuose ieškovės taip pat pateikė teorinius ir praktinius projekto administravimo *Prince2* metodologijos aspektus ir pateikė detalų prisitaikymo prie pokyčių ir informacijos perdavimo užduočių, taikomų VRDT projektui, pasiūlymą. Be to, šio pasiūlymo 2.2–2.11 punktuose jos detalčiai išdėstė praktinius savo metodologijos, pagrįstos *Prince2*, taikomos projekto administravimui ir projekto administravimo užduočių vykdymui, aspektus, susijusius su darbais Nr. 1. Šio pasiūlymo 2.5 punkte taip pat trumpai apibūdinta, kaip turi būti prisitaikoma prie pokyčių, o jo 2.10 ir 2.8 punktuose išdėstytas informacijos perdavimo planas ir siūlomos veiksmų atlikimo dalimis procedūros, nors VRDT nepateikė paaiškinimų dėl tariamų trūkumų arba tariamai geresnio kitų pasiūlymų turinio šiuo klausimu (devintasis kaltinimas). Be to, pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų nereikalaujama patikslinti siūlomų užduočių projekto įgyvendinimo srityje apimtį, nes tai prieštarautų tarptautiniu lygiu nusistovėjusiai gerai praktikai ir metodologijai. Bet kuriuo atveju ieškovės apibūdino gerai apibrėžtą, logišką ir tikslią struktūrą projekto įgyvendinimo metodologiją, pagal kurią numatyta, kad projekto įgyvendinimo procesai, veikla ir užduotys yra visi svarbūs geram projekto įgyvendinimui (dešimtas kaltinimas). Galiausiai VRDT nepagrindė labai žemo balo – 22,81, kurį skyrė pirmosios ieškovės pasiūlymui pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų, o prie pirmosios pakopos priskirtas laimėtojo pasiūlymas buvo įvertintas maksimaliu 40 balų įvertinimu (vienuolikasis kaltinimas).

- 91 Visų pirma reikia remtis vertinimais, kurie pateikti šio sprendimo 48–53 punktuose atsakant į antrąjį pagrindą, susijusį su tuo, jog lyginamuoju pagrindu padarius pirmosios ieškovės pateikto pasiūlymo neigiamą įvertinimą, pagal kurį kitų laimėtojų pasiūlymuose „nurodyta, jog prisitaikymas prie pokyčių ir informacijos perdavimas yra dvi pačios svarbiausios užduotys sėkmingam projekto įgyvendinimui“, buvo pažeisti vienodų galimybių ir skaidrumo principai, nes jis visiškai negali būti grindžiamas pirmojo laimėtojų nustatymo kriterijaus formuluote, todėl grindžiamas įvairių minėto laimėtojų nustatymo kriterijaus subkriterijų lyginamuoju svoriu, apie kurį dalyviams nebuvo iš anksto pranešta. Vadinasi, šis įvertinimas yra nepatikimas ir jam būdinga akivaizdi vertinimo klaida, padaryta nustatant minėtų subkriterijų lyginamąjį svorį.
- 92 Be to, vykstant bylos nagrinėjimui, VRDT nemanė, kad reikia pareikšti savo nuomonę dėl ieškovių argumentų ir dėl to, kaip vertinimo komisija skyrė 22,81 balo iš 40 pirmosios ieškovės pasiūlymui, kaip nurodyta 2011 m. gegužės 2 d. VRDT rašte. Tačiau, per teismo posėdį atsakydama į tikslų Bendrojo Teismo klausimą, VRDT iš esmės paaiškino, kad šioje byloje pirmosios ieškovės pasiūlymo vertintojai vertindami netaikė matematinės formulės, dėl kurios būtų atimti tam tikri balai, skiriami pagal subkriterijus, ir tai nebuvo padaryta dėl tam tikrų neigiamų komentarų, bet minėti vertintojai skyrė bendrą balų skaičių už bendrą minėto pasiūlymo dalies kokybę pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų. Taigi balas, apimantis du skaičius po kablelio (22,81), buvo skirtas dėl to, kad pasiūlymus vertino keli vertintojai, kurių balai buvo iš pradžių sudėti ir paskui padalyti iš vertintojų skaičiaus.
- 93 Tačiau Bendrasis Teismas mano, kad šie paaiškinimai, kurių nėra 2011 m. gegužės 2 d. VRDT rašte, pateikti per vėlai ir taip pat yra nepatikimi. Šiuo klausimu reikia nurodyti, kad, nesant patikslinimo techninėse specifikacijose dėl faktinio įvairių pirmojo laimėtojų nustatymo kriterijaus subkriterijų lyginamojo svorio ir VRDT šiuo klausimu pateiktų dokumentinių įrodymų, reikia atmesti kaip neįtikinamą jos argumentą, kad vertintojai kai kurių balų nesiejo su minėtais subkriterijais, kurie buvo išdėstyti nurodant minėtą laimėtojų nustatymo kriterijų, pagal kurį dalyviai galėjo gauti daugiausia 40 balų. Be to, kaip per teismo posėdį nurodė ieškovės, juo labiau neatrodo įtikinama tai, kad vertintojai nesinaudojo matematine formule arba bent jau neskyrė balų dalių pagal subkriterijus, kad įvertintų pasiūlymus pagal minėtą laimėtojų nustatymo kriterijų. Iš tiesų, darant prielaidą, kad patvirtinti vertinimai padalyti iš viso vertintojų skaičiaus, kaip teigia VRDT, kadangi nebuvo vertinama matematiškai arba suteikiant balų dalių pagal subkriterijus, nebuvo galima skirti bendro balo iki dviejų skaitmenų po kablelio. Todėl VRDT argumentui, kad ji skyrė bendrą balą visai pirmosios ieškovės pasiūlymo daliai pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų, negalima pritarti.
- 94 Reikia konstatuoti, kad 2011 m. gegužės 2 d. VRDT rašte nėra šiuo klausimu jokio tinkamo paaiškinimo. Šiame rašte tik nekonkrečiai nurodyta, kad „[kitų laimėtojų] pasiūlymai, kurie pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų įvertinti labai gerai ar net puikiai, apima „labai gerą *Prince2* metodologijos naudojimo būdą: pirmiausia paaiškinama metodologija, o paskui nurodoma, kaip ji bus panaudota VRDT, todėl šie pasiūlymai apima tiek teorinius, tiek praktinius *Prince2* metodologijos panaudojimo aspektus“. Be to, VRDT tik nurodė, kad šiuose pasiūlymuose „nurodyta, jog prisitaikymas prie pokyčių ir informacijos perdavimas yra dvi pačios svarbiausios užduotys sėkmingam projekto įgyvendinimui“, ir padarė išvadą, kad „atlikusi palyginimą vertinimo komisija manė, kad [kitų] pasiūlymai yra geresnės kokybės nei [ieškovių] pasiūlymas“. Atsižvelgiant į šiame rašte pateiktus šiuos netikslus ir neišsamius vertinimus, kurie apima tik kai kuriuos pirmojo laimėtojų nustatymo kriterijaus subkriterijus ir kuriuose nenurodyti tikslūs balai, kuriuos perkančioji organizacija ketino suteikti pagal kiekvieną minėtą subkriterijų, ir į tai, kad techninėse specifikacijose nieko neužsiminta apie visų šių subkriterijų lyginamąjį svorį, nei ieškovės, nei Bendrasis Teismas negali suprasti, kaip perkančioji organizacija, atlikusi individualų ir lyginamąjį pateiktų pasiūlymų palyginimą, suteikė balus pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų ir įvairius subkriterijus.

- 95 Todėl, nors šio sprendimo 91 punkte padaryta išvada dėl akivaizdžios vertinimo klaidos, Bendrasis Teismas negali nuspręsti, ar tokios akivaizdžios klaidos buvo padarytos, ar ne, būtent dėl to, kad sprendimas dėl sutarties sudarymo nebuvo pakankamai motyvuotas pagal SESV 296 straipsnio antrą pastraipą, siejamą su Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies pirma pastraipa (žr. šio sprendimo 125–135 punktus).

– Tarpinė išvada

- 96 Atsižvelgiant į visa tai, kas nurodyta, ir nedarant poveikio pirmojo pagrindo, susijusio su motyvavimo trūkumu, vertinimui, šios trečiojo pagrindo dalies, susijusios su pirmuoju vertinimo kriterijumi, devintajam kaltinimui reikia pritarti, kiek tai susiję su šio sprendimo 91 punkte konstatuota akivaizdžia vertinimo klaida, o likę šios dalies kaltinimai turi būti atmesti kaip nepagrįsti.

Dėl tariamų akivaizdžių vertinimo klaidų, susijusių su antruoju laimėtojų nustatymo kriterijumi

- 97 Ieškovės ginčija 2011 m. balandžio 11 d. rašte išdėstytą jų pasiūlymo neigiamą vertinimą pagal antrąjį laimėtojų nustatymo kriterijų; pagal šį vertinimą „nėra nė vieno galimo pateikti dokumento pavyzdys: kasdienis išrašas, konfigūruojamų elementų registras, pagrindinių rodiklių statistinės ataskaitos“. Pirma, grįsdamos šią dalį jos iš esmės teigia, kad VRDT neatsakė nė į vieną išsamų jų 2011 m. balandžio 18 d. rašte šiuo klausimu pateiktą kontrargumentą. Iš tiesų pagal technines specifikacijas buvo reikalaujama ne pateikti tokių pavyzdžių, bet tik apibūdinti užduotis ir veiklą, kurios turi būti vykdomos techninių konsultacijų srityje. Antra, pirmosios ieškovės pasiūlymo 6.2 punkte nurodyti formų ir modelių, naudojamų rengiant bet kurį dokumentą, pavyzdžiai, ir tam VRDT galiausiai pritarė. Šie modeliai yra išsamūs ir pakankamai detalūs, nes juose nurodyta tiksli paslaugų, teiktinų, jei būtų vykdomi techninėse specifikacijose nurodyti galimi darbai, struktūra, dalys ir turinys. Trečia, 2011 m. gegužės 2 d. rašte VRDT nepaaiškino, kodėl kitų laimėtojų galimų pateikti dokumentų pavyzdžiai laikytini labai gerais, ir nenurodė priežasčių, dėl kurių jų pasiūlymai buvo pripažinti esantys geresnės kokybės nei ieškovių pasiūlymai. VRDT nurodyti galimi pateikti dokumentai nesusiję su techninių konsultacijų paslaugų teikimu, bet susiję tik su projekto įgyvendinimu ir pasiūlyti dėl to, kad naudojama *Prince2* metodologija. Per teismo posėdį ieškovės pridūrė, kad, kaip išdėstyta triplike, vertindama pasiūlymus pagal antrąjį laimėtojų nustatymo kriterijų, VRDT teigiamai įvertino tai, kad kiti dalyviai pateikė ankstesnių projektų pavyzdžių, ir dėl to, pirma, nustatė *a posteriori* naują subkriterijų ir, antra, neteisėtai supainiojo patirtimi grindžiamą atrankos kriterijų su nagrinėjamu laimėtojų nustatymo kriterijumi. Tačiau iš techninių specifikacijų 11 punkto „Pavyzdžių pateikimas“ matyti, jog „pateikiant pasiūlymą nebūtina nurodyti pavyzdžių“.
- 98 VRDT atsako, kad 2011 m. balandžio 11 d. laiške vartojamą žodį „pavyzdys“ reikia suprasti kaip iš esmės reiškiantį reikalavimą „pateikti [siūlomų paslaugų] apibūdinimą“. Šiuo klausimu techninėse specifikacijose reikalaujama aprašyti, kaip bus vykdomos užduotys ir veikla, taigi tinkamai apibūdinti paslaugas, remiantis minėtų paslaugų, teiktinų vykdant darbus Nr. 1, pavyzdžiais. Neigiamas komentaras dėl to, kad pirmosios ieškovės pasiūlyme nurodyti tik penki „tušti pavyzdžiai“, savaime patvirtina, kad [pasiūlymas] yra žemesnės kokybės ir kad ieškovės suprato, jog reikia į savo pasiūlymą įtraukti paslaugų pavyzdžių. Tačiau, kitaip nei kitų dalyvių, kaip antai *Accenture*, kuri šiuo klausimu gavo aukščiausią balą, pateikti pavyzdžiai, ieškovių nurodyti tušti pavyzdžiai nebuvo pritaikyti prie darbų Nr. 1. Per teismo posėdį VRDT patikslino, kad šitaip ji nevertino dalyvių patirties, o tik atsižvelgė į tai, kad galimų pateikti dokumentų pavyzdžiai suteikia pridėtinės vertės, nes parodo, jog minėti dalyviai gerai suprato VRDT poreikius ir tai, ką padaryti būtina.
- 99 Visų pirma reikia priminti, kad, pirma, dėstant antrąjį laimėtojų nustatymo kriterijų numatyta, kad „dalyvis turi apibūdinti užduotis ir veiklą, kurią jis vykdys techninių konsultacijų srityje, remdamasis savo metodais ir patirtimi, visų pirma įskaitant (bet vien tuo neapsiribojant) <...> architektūros

vertinimą; įgyvendinimo analizę; saugumo vertinimą; integravimą į kitas sistemas“, ir, antra, pagal šį laimėtojų nustatymo kriterijų pirmosios ieškovės pasiūlymui skirta 24,5 balo iš 30 galimų, o kitiems laimėtojams skirta atitinkamai 28 ir 20 balų.

- 100 Be to, reikia konstatuoti, kad 2011 m. balandžio 11 d. VRDT rašte išreikšta kritika, kad pirmosios ieškovės pasiūlyme nebuvo „nurodytas nė vienas dokumento, kuris turi būti rengiamas tyrimo atveju, pavyzdys <...>“, grindžiama neginčijamais faktais, nes ieškovės savo pasiūlymo 6.2 punkte pateikė tik tuščius pavyzdžius arba paprastus neužpildytus šablonus.
- 101 Tačiau iš techninių specifikacijų ir visų pirma iš antrojo laimėtojų nustatymo kriterijaus neakivaizdu tai, kad dalyviai turėjo pateikti „nagrinėjant šį atvejį galimų pateikti dokumentų pavyzdžių“, arba tai, kad tokį pateikimą perkančioji organizacija galėjo laikyti turinčiu pridėtinės vertės, kaip vykstant bylos nagrinėjimui teigė VRDT. Priešingai, kaip nurodė ieškovės, techninių specifikacijų 11 punkte „Pavyzdžių pateikimas“ aiškiai numatyta, jog „pateikiant pasiūlymą nebūtina nurodyti pavyzdžių“. Šiuo klausimu reikia atmesti neįtikinamą VRDT argumentą, kad 2011 m. balandžio 11 d. rašte vartojamą žodį „pavyzdys“ reikia suprasti kaip iš esmės reiškiantį reikalavimą „pateikti [siūlomų paslaugų] apibūdinimą“, nes neigiamas komentaras, kad „nėra nė vieno nagrinėjant šį atvejį galimo pateikti dokumento pavyzdžio <...>“, galėjo būti supastas tik taip, kad, perkančiosios organizacijos nuomone, ieškovės nepateikė tokių pavyzdžių. Be to, iš šio rašto pakankamai tiksliai nematyti priežasčių, dėl kurių perkančioji organizacija manė, kad pirmosios ieškovės pasiūlyme nebuvo pakankamai apibūdinti dokumentai „kasdienis išrašas, konfigūruojamų elementų registras, pagrindinių rodiklių statistinės ataskaitos“.
- 102 Šių argumentų pakanka konstatuoti, jog 2011 m. balandžio 11 d. VRDT laiške pateiktas neigiamas komentaras nepagrįstas techninėmis specifikacijomis, todėl juo padaryta akivaizdi vertinimo klaida, ir nebūtina nagrinėti kitų šiuo klausimu ieškovių pateiktų kaltinimų.
- 103 Todėl šio pagrindo dalis, susijusi su pirmosios ieškovės pasiūlymo vertinimu pagal antrąjį laimėtojų nustatymo kriterijų, turi būti laikoma pagrįsta.

Dėl tariamų akivaizdžių vertinimo klaidų, susijusių su trečiuoju laimėtojų nustatymo kriterijumi

- 104 Reikia priminti, kad pagal trečiąjį laimėtojų nustatymo kriterijų reikalaujama, kad dalyviai nustatytų „prognozuojamas sąnaudas kiekvienai projekto įgyvendinimo užduočiai ir veiklos daliai“, ir kad šiuo klausimu pirmosios ieškovės pasiūlymui buvo skirti tik keturi balai iš dešimties galimų. Grįsdama tokį įvertinimą dėl neigiamų aspektų 2011 m. balandžio 11 d. rašte VRDT nurodė, jog „su programa nesusijusiam projektui (kaip ir darbams Nr. 1) nereikia jokio programos administratoriaus[;] numatyta pernelyg daug bendrųjų išlaidų[;] prognozuojamos projekto administravimo išlaidos sudaro 24 % visų darbų Nr. 1 projektui numatytų sąnaudų“. 2011 m. gegužės 2 d. laiške VRDT taip pat nurodė, kad „geresniuose pasiūlymuose nenumatytos išlaidos programos administratoriui ir tai pateisina tokį įvertinimą“ ir kad „atlikusi palyginimą vertinimo komisija pasirinko šį požiūrį ir skyrė už jį daugiau balų“.

(Praleista)

- 107 Visų pirma dėl skaičiavimo klaidos arba faktų, susijusių su prognozuojamomis išlaidomis programos administratoriui, vertinimo klaidos, t. y. vietoj 24 % turi būti 12 %, reikia nurodyti, jog dar vykstant konkursui VRDT pripažino, kad ši klaida buvo padaryta, o vykstant bylos nagrinėjimui ji pateikė 2011 m. balandžio 24 d. vidaus pažymą, kurioje pateikti alternatyvūs skaičiavimai, leidžiantys daryti išvadą, kad net jeigu nebūtų skaičiavimo klaidos arba net jeigu pirmosios ieškovės pasiūlymui būtų suteiktas didžiausias dešimties balų įvertinimas, pagal pakopinį mechanizmą ji būtų priskirta prie trečiosios pakopos. Reikia nurodyti, kad tokios paprastos faktinės arba skaičiavimo klaidos, kurios negali turėti įtakos procedūros rezultatams, negali pateisinti ginčijamo akto panaikinimo (šiuo klausimu

žr. 2005 m. spalio 19 d. Sprendimo *Freistaat Thüringen / Komisija*, T-318/00, Rink., EU:T:2005:363, 191 punktą ir nurodytą teismo praktiką ir 2010 m. kovo 19 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, T-50/05, Rink., EU:T:2010:101, 159 punktą).

- 108 Todėl ši neginčijama faktinė klaida negali lemti išvados, kad buvo padarytas pažeidimas, pateisinantis perkančiosios organizacijos sprendimo panaikinimą.

(Praleista)

- 111 Todėl visi kaltinimai dėl perkančiosios organizacijos vertinimo pagal trečiąjį laimėtojų nustatymo kriterijų turi būti atmesti.

(Praleista)

Išvada dėl trečiojo pagrindo

- 121 Iš šių argumentų matyti, jog, nedarant poveikio pirmojo pagrindo, susijusio su motyvavimo trūkumu, vertinimui, reikia pripažinti, kad, pirma, pirmos dalies, susijusios su pirmuoju laimėtojų nustatymo kriterijumi, devintas kaltinimas, kiek jis susijęs su šio sprendimo 91 punkte konstatuota akivaizdžia vertinimo klaida, ir antra, visa antra dalis, susijusi su antruoju laimėtojų nustatymo kriterijumi (žr. šio sprendimo 97–103 punktus), yra pagrįsti ir kad likusi trečiojo pagrindo dalis turi būti atmesta.

Dėl pirmojo (ieškinio) pagrindo, susijusio su motyvavimo trūkumu

- 122 Pateikdamos pirmąjį pagrindą ieškovės nurodo kelis Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies, Įgyvendinimo taisyklių 149 straipsnio ir pareigos motyvuoti, kaip ji suprantama pagal SESV 296 straipsnio antrą pastraipą, pažeidimus.

- 123 Šiomis aplinkybėmis ieškovės prašo Bendrojo Teismo nurodyti VRDT pateikti išsamias ir nekonfidencialias kitų laimėtojų pasiūlymų versijas ir visą vertinimo ataskaitą, įskaitant su šiais pasiūlymais susijusius komentarus. Be to, ieškovės iš esmės teigia, kad vertinimo ataskaitos ištraukose, kuriose pateiktas jų pasiūlymo vertinimas, dėl to, kad jos nekonkretaus ir neaiškaus pobūdžio, trūksta motyvų, tad jos negali veiksmingai įgyvendinti savo teisių, o Bendrajam Teismui bent iš dalies neįmanoma atlikti sprendimo sudaryti sutartį teisėtumo kontrolės. Tai ypač pasakytina apie 2011 m. gegužės 2 d. VRDT rašte pateiktus nekonkrečius ir nepakankamus motyvus, kurie esą turėjo pagrįsti pirmosios ieškovės pasiūlymo lyginamąjį vertinimą, atsižvelgiant į kitų laimėtojų pasiūlymus.

- 124 VRDT ginčija šiuos argumentus ir prašo atmesti ieškovių pateiktą prašymą imtis proceso organizavimo arba pasirengimo nagrinėti bylą priemonių.

- 125 Šiuo klausimu reikia priminti, kad tais atvejais, kai, kaip šioje byloje, Sąjungos institucijoms ar įstaigoms kaip perkančiosioms organizacijoms suteikiama didelė diskrecija, Sąjungos teisės sistemos suteikiamų garantijų administracinėse procedūrose laikymasis yra dar svarbesnis. Tarp šių garantijų, be kita ko, yra kompetentingos institucijos pareiga pakankamai motyvuoti savo sprendimus. Tik taip Sąjungos teismas gali patikrinti, ar įvykdytos faktinės ir teisinės sąlygos, nuo kurių priklauso diskrecijos įgyvendinimas (1991 m. lapkričio 21 d. Sprendimo *Technische Universität München*, C-269/90, Rink., EU:C:1991:438, 14 punktas; 2009 m. gegužės 20 d. Sprendimo *VIP Car Solutions / Parlamentas*, T-89/07, Rink., EU:T:2009:163, 61 punktas ir 2012 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / EFSA*, T-457/07, EU:T:2012:671, 42 punktas).

- 126 Pagal SESV 296 straipsnio antroje pastraipoje numatytą motyvavimo pareigą akto autorius privalo aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti savo argumentus, kad, pirma, leistų suinteresuotiesiems asmenims sužinoti, kodėl priimta priemonė, kad jie galėtų įgyvendinti savo teises, ir, antra, leistų teismui atlikti

kontrolę. Be to, šis reikalavimas motyvuoti turi būti vertinamas atsižvelgiant į bylos aplinkybes, ypač į akto turinį, nurodytų motyvų pobūdį ir asmenų, kuriems aktas skirtas, ar kitų asmenų, su kuriais jis konkrečiai ir tiesiogiai susijęs, suinteresuotumą gauti paaiškinimų (žr. 2013 m. vasario 21 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, T-9/10, EU:T:2013:88, 25 ir 26 punktus ir nurodytą teismo praktiką). Pareiga motyvuoti taip pat yra esminis formos reikalavimas, kurį reikia atskirti nuo motyvų pagrįstumo, nes pastarasis yra susijęs su materialiniu ginčijamo akto teisėtumu (žr. 2012 m. gegužės 22 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, T-17/09, EU:T:2012:243, 40 punktą ir nurodytą teismo praktiką).

- 127 Viešųjų pirkimų srityje Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje ir Įgyvendinimo taisyklių 149 straipsnio 3 dalyje numatytos sąlygos, kurioms esant laikoma, kad perkančioji organizacija įvykdė išpareigojimą dalyviams pateikti motyvus.
- 128 Taigi pagal Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą „susitariančioji institucija [perkančioji organizacija] visiems kandidatams arba konkurso dalyviams, kurių pasiūlymai arba paraiškos buvo atmestos, praneša motyvus, kuriais remiantis buvo priimtas sprendimas, ir visiems konkurso dalyviams, kurių paraiškos yra priimtinos ir kurie raštu prašo tokios informacijos, praneša apie laimėjusios paraiškos charakteristikas ir santykinius pranašumus bei konkurso dalyvio, kuris laimėjo konkursą, pavadinimą“.
- 129 Šiuo klausimu iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, kad pagal šią nuostatą iš perkančiosios organizacijos negalima reikalauti, kad ji dalyviui, kurio pasiūlymas nebuvo atrinktas, pirma, ne tik perduotų šio pasiūlymo atmetimo motyvus, bet ir detalai aprašytų, kaip atliekant jo pasiūlymo vertinimą buvo atsižvelgta į kiekvieną jo pasiūlymo sudedamąją dalį, ir, antra, praneštų, kokios yra atrinkto pasiūlymo charakteristikos ir santykiniai pranašumai, ir išsamiai palygintų laimėjusį pasiūlymą ir nelaimėjusio dalyvio pasiūlymą. Be to, perkančioji organizacija, gavusi nelaimėjusio dalyvio raštu pateiktą prašymą, neprivalo jam pateikti visos vertinimo ataskaitos egzemplioriaus (2012 m. spalio 4 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, C-629/11 P, EU:C:2012:617, 21–23 punktai; 2011 m. rugsėjo 20 d. Nutarties *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, C-561/10 P, EU:C:2011:598, 27 punktas ir 2011 m. lapkričio 29 d. Nutarties *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, C-235/11 P, EU:C:2011:791, 50 ir 51 punktai). Tačiau Sąjungos teismas turi patikrinti, ar techninėse specifikacijose aiškiai nurodyti metodai, kuriuos perkančioji organizacija taiko atlikdama techninį pasiūlymų vertinimą, ir įvairūs laimėtojų nustatymo kriterijai, atitinkamas jų svoris atliekant vertinimą, t. y. apskaičiuojant galutinį balą, ir pagal kiekvieną kriterijų skirtni aukščiausias ir žemiausias balai (šiuo klausimu žr. minėto Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, EU:C:2012:617, 29 punktą).
- 130 Teismo praktikoje taip pat nurodyta, kad kai perkančioji organizacija, gavusi prašymą pateikti papildomų paaiškinimų apie sprendimą dėl sutarties sudarymo, išsiunčia laišką iki ieškinio pareiškimo, bet praėjus Įgyvendinimo taisyklių 149 straipsnio 3 dalyje nustatytam terminui, į šį laišką taip pat galima atsižvelgti nagrinėjant, ar konkrečiu atveju motyvavimas buvo pakankamas. Pareiga motyvuoti turi būti vertinama atsižvelgiant į informaciją, kurią ieškovas turėjo pareikšdamas ieškinį, tačiau turėtina omenyje, kad institucija neturi teisės pradinių motyvų pakeisti visiškai naujais (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 126 punkte minėto Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, EU:T:2013:88, 27 ir 28 punktus ir nurodytą teismo praktiką).
- 131 Pirmiausia reikia nurodyti, kad pagal šio sprendimo 129 punkte nurodytą teismo praktiką perkančioji organizacija neprivalo nelaimėjusiam dalyviui leisti susipažinti nei su visa nagrinėjamo konkurso laimėtojo pasiūlymo versija, nei su visa vertinimo ataskaitos versija. Be to, šioje byloje atsižvelgdamas į šalių rašytinius pareiškimus, prie bylos pridėtus dokumentus ir posėdžio rezultatus, Bendrasis Teismas mano turintis pakankamai duomenų priimti sprendimą šioje byloje (šiuo klausimu žr. 2006 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Peróxidos Orgánicos / Komisija*, T-120/04, Rink., EU:T:2006:350, 80 punktą), todėl nėra reikalo nagrinėti ieškovių prašymo imtis proceso organizavimo arba pasirengimo nagrinėti bylą

priemonių (šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Erste Group Bank ir kt. / Komisija*, C-125/07 P, C-133/07 P ir C-137/07 P, Rink., EU:C:2009:576, 319 punktą ir 2010 m. birželio 10 d. Nutarties *Thomson Sales Europe / Komisija*, C-498/09 P, EU:C:2010:338, 138 punktą).

- 132 Be to, dėl VRDT *a posteriori*, t. y. 2011 m. balandžio 11 d. ir gegužės 2 d. raštuose, pateiktų motyvų reikia nurodyti, jog neginčijama, kad minėti raštai savaime papildo sprendimo dėl sutarties sudarymo motyvus pagal Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą ir Įgyvendinimo taisyklių 149 straipsnio 3 dalį, ir į juos Bendrasis Teismas gali atsižvelgti. Bet kuriuo atveju net jeigu 2011 m. gegužės 2 d. VRDT raštas buvo perduotas ieškovėms tik 2011 m. gegužės 12 d. faksu, t. y. praėjus Įgyvendinimo taisyklių 149 straipsnio 3 dalyje numatytam terminui, skaičiuojamam nuo pirmojo prašymo, kurį ieškovės pateikė 2011 m. kovo 30 d., į šį raštą gali būti atsižvelgiama vertinant, ar sprendimas dėl sutarties sudarymo yra pakankamai motyvuotas (žr. šio sprendimo 130 punkte nurodytą teismo praktiką).
- 133 Taigi lieka nustatyti, ar ir kiek šiems laiškamams trūksta motyvų, darant prielaidą, kad jie neleido ieškovėms sužinoti priimtos priemonės pagrindų, kad jos galėtų įgyvendinti savo teises, o Sąjungos teismas – iš esmės vykdyti teisėtumo kontrolę.
- 134 Šiuo klausimu reikia priminti, kad, vertindamas trečiąjį pagrindą, kiek jis susijęs su šeštuoju ir aštuntuoju–vienuoliktuoju kaltinimais dėl pirmojo laimėtojų nustatymo kriterijaus ir dalimi dėl ketvirtojo laimėtojų nustatymo kriterijaus, Bendrasis Teismas negali iš esmės atlikti sprendimo dėl sutarties sudarymo teisėtumo kontrolės, nes jis grindžiamas individualiu ir lyginamuoju pasiūlymų vertinimu pagal nagrinėjamus techninius laimėtojų nustatymo kriterijus. Reikia nurodyti, kad ginčijami vertinimai yra esminiai motyvavimo elementai, kurie būtini siekiant gerai suprasti techninėse specifikacijose numatytus reikalavimus, kaip antai santykinį kai kurių subkriterijų svorį ir individualų ir lyginamąjį perkančiosios organizacijos šiuo klausimu atliekamą pasiūlymų vertinimą (žr. šio sprendimo 81–86, 87–89 ir 90–95 punktus).
- 135 Vadinas, sprendime dėl sutarties sudarymo dėl kelių klausimų trūksta motyvų, kaip tai suprantama pagal Bendrojo finansinio reglamento 100 straipsnio 2 dalį, siejamą su SESV 296 straipsnio antra pastraipa, ir pirmasis pagrindas turi būti pripažintas pagrįstu.

Išvada dėl prašymo panaikinti

- 136 Atsižvelgiant į visa tai, kas nurodyta, dėl VRDT padarytų formos ir esminių klaidų, kurios buvo konstatuotos nagrinėjant pirmąjį–trečiąjį pagrindus, reikia panaikinti visą sprendimą dėl sutarties sudarymo, įskaitant jo dalį, susijusią su kitų laimėtojų priskyrimu prie pirmosios ir antrosios pakopų pagal pakopinį mechanizmą (žr. šio sprendimo 34 punkto antrą įtrauką).

2. Dėl prašymo atlyginti žalą

- 137 Dėl prašymo atlyginti žalą reikia priminti, kad per teismo posėdį ieškovės sumažino šio prašymo apimtį ir atsisakė reikalavimo atlyginti žalą dėl pagrįstai laukiamos naudos praradimo, ir tai buvo pažymėta teismo posėdžio protokole (žr. šio sprendimo 33 punktą). Taigi ieškovės nurodė ketinančios reikalauti ne žalos dėl galimybės sudaryti nagrinėjamą sutartį praradimo atlyginimo, bet tik kompensacijos dėl prarastos galimybės sudaryti šią sutartį kaip laimėtojomis, priskirtoms prie pirmosios pakopos, o tai skiriasi nuo galimybės apskritai sudaryti sutartį praradimo (šiuo klausimu žr. 2008 m. gegužės 21 d. Sprendimo *Belfass / Taryba*, T-495/04, Rink., EU:T:2008:160, 124 punktą ir 2011 m. rugsėjo 20 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / EIB*, T-461/08, Rink., EU:T:2011:494, 210 punktą), ir neturtinės žalos dėl kenkimo jų reputacijai ir patikimumui atlyginimo.

- 138 Ieškovių nuomone, iš esmės atlyginti žalą skiriant tokią kompensaciją reikia dėl to, kad atsisakymas sudaryti su jomis nagrinėjamą sutartį yra „neatsaukiamas“, nes jis greičiausiai bus visiškai įgyvendintas sprendimo, kuriuo baigiamas procesas, paskelbimo dieną. Iš tiesų net darant prielaidą, kad Bendrasis Teismas panaikins sprendimą dėl sutarties sudarymo ir kad VRDT organizuos naują konkursą, nagrinėjamos sutarties sudarymo „konkurencingumo“ sąlygos bus ne tos pačios, o tai tikrai reikštų galimybės praradimą ir sukeltų joms didelę žalą. Taigi, pasirašiusi sutartį su kitais laimėtojais, VRDT sukūrė neatsaukiamą faktinę situaciją ir dėlto jos galutinai ir nepataisomai prarado galimybę sudaryti sutartį. Tai yra tikra žala, nes ją galima įvertinti ekonomiškai, nepaisant abejonių dėl jos tikslaus dydžio, kurią ieškovės, atsižvelgdamos į sutarties vertę, techninių klausimų sudėtingumą ir perkančiosios organizacijos prestižą, šioje byloje įvertino 650 000 EUR. Šiomis aplinkybėmis ieškovės ginčija, kad pradinis vienu metų trukmės sutarties galiojimo laikotarpis, kuris gali būti pratęstas iki trejų metų, ir VRDT galimybė laisvai duoti specifinius užsakymus kontrahentui daro poveikį priežastiniam ryšiui tarp neteisėtų perkančiosios organizacijos veiksmų ir patirtos žalos. Bet kuriuo atveju pagal pagrindinį veiksmingos teisinės apsaugos principą reikalaujama atlyginti visus dalyvio, kurio teisės pažeistos, nuostolius.
- 139 VRDT ginčija šiuos argumentus ir visų pirma žalos, patirtos dėl prarastos galimybės arba kenkimo ieškovių reputacijai ar patikimumui, dydį, tokio kenkimo buvimą ir, atsižvelgdama į didelę perkančiosios organizacijos diskreciją, priežastinį ryšį tarp, pirma, nurodytų pažeidimo ir minėto kenkimo ir, antra, tariamai patirtos žalos.
- 140 Pagal nusistovėjusią teismo praktiką Sąjungos deliktinė atsakomybė už jos įstaigų neteisėtus veiksmus pagal SESV 340 straipsnio antrą pastraipą kyla, jeigu tenkinamos visos sąlygos, t. y. veiksmų, kuriais kaltinamos institucijos, neteisėtumas, žalos realumas ir priežastinio ryšio tarp veiksmų, kuriais kaltinama, ir nurodytos žalos buvimas (žr. 2013 m. spalio 15 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Komisija*, T-474/10, EU:T:2013:528, 215 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 141 Šiuo klausimu reikia priminti, kad prašymas atlyginti žalą grindžiamas tais pačiais pažeidimais kaip ir nurodytieji grindžiant prašymą dėl sprendimo dėl sutarties sudarymo panaikinimo ir kad šiuo sprendimu buvo padaryti keli esminiai pažeidimai, pavyzdžiui, vienodų galimybių ir skaidrumo principų pažeidimas (žr. šio sprendimo 53 punktą), akivaizdžios vertinimo klaidos (žr. šio sprendimo 96, 102 ir 121 punktus) ir motyvavimo keliais klausimais trūkumas (žr. šio sprendimo 86, 89, 95, 134 ir 135 punktus).
- 142 Tačiau dėl priežastinio ryšio tarp šių esminių ir formos pažeidimų ir tariamai patirtos žalos buvimą iš nusistovėjusios teismo praktikos matyti, jog tai, kad trūksta motyvų, savaime nelemia Sąjungos atsakomybės, visų pirma dėl to, jog remiantis [motyvavimo trūkumu] negalima įrodyti, kad jei šio trūkumo nebūtų, sutartis galėtų ar net turėtų būti sudaryta su ieškovėmis (šiuo klausimu žr. 2011 m. spalio 20 d. Sprendimo *Alfastar Benelux / Taryba*, T-57/09, EU:T:2011:609, 49 punktą; 2012 m. spalio 17 d. Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / Teisingumo Teismas*, T-447/10, EU:T:2012:553, 123 punktą ir 2015 m. sausio 14 d. Sprendimo *Veloss International ir Attimedia / Parlamentas*, T-667/11, EU:T:2015:5, 72 punktą).
- 143 Todėl šioje byloje neįmanoma pripažinti, kad tarp konstatuoto motyvavimo trūkumo ir ieškovių nurodytos žalos yra priežastinis ryšys.
- 144 Tačiau, kalbant apie priežastinį ryšį tarp, pirma, konstatuotų esminių pažeidimų, t. y. vienodų galimybių ir skaidrumo principų pažeidimo ir akivaizdžių vertinimo klaidų, ir, antra, prarastos galimybės, reikia nurodyti, kad VRDT negali tik teigti, kad, atsižvelgiant į jos, kaip perkančiosios organizacijos, didelę diskreciją, ji neprivalėjo sudaryti sutarties su ieškovėmis (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 137 punkte minėto Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / EIB*, EU:T:2011:494, 211 punktą). Šioje byloje reikia daryti išvadą, kad esminiai pažeidimai, kuriuos perkančioji organizacija padarė atlikdama individualų ir lyginamąjį laimėtojų pasiūlymų vertinimą, galėjo paveikti pirmosios ieškovės galimybę būti priskirtai prie pirmosios arba antrosios pakopos pagal pakopinį mechanizmą. Tai

pasakytina ypač apie minėtų pasiūlymų lyginamąjį vertinimą pagal pirmąjį laimėtojų nustatymo kriterijų, kurį atlikdama VRDT rėmėsi akivaizdžiai klaidingu techninių specifikacijų aiškinimu, pagal kurį pirmosios ieškovės pasiūlymui buvo skirta tik 22,81 balo iš 40 galimų. Be to, iš to matyti, kad net atsižvelgiant į didelę perkančiosios organizacijos diskreciją, susijusią su nagrinėjamos sutarties sudarymu, pirmosios ieškovės šioje byloje galimybės praradimas yra reali ir tikra žala, kaip tai suprantama pagal teismo praktiką (šiuo klausimu ir pagal analogiją žr. 2006 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Agraz ir kt. / Komisija*, C-243/05 P, Rink., EU:C:2006:708, 26–42 punktus; generalinio advokato P. Cruz Villalón išvados, pateiktos byloje *Giordano / Komisija*, C-611/12 P, Rink., EU:C:2014:195, 61 punktą ir šio sprendimo 137 punkte minėto Sprendimo *Evropaïki Dynamiki / EIB*, EU:T:2011:494, 66 ir 67 punktus). Iš tiesų šioje byloje vien tai, kad pirmoji ieškovė pagal pakopinį mechanizmą buvo priskirta prie trečiosios pakopos ir taip ji buvo pripažinta potencialia kontrahente, parodo, kad galimybė, jog perkančioji organizacija su ja nebūtų sudariusi nagrinėjamos sutarties, mažai tikėtina.

- 145 Be to, kaip teisingai nurodo ieškovės, tokioje situacijoje, kokia nagrinėjama šioje byloje, kai, pasibaigus bylinėjimuisi Bendrajame Teisme, yra didelė tikimybė, kad nagrinėjama sutartis bus visiškai įvykdyta, jeigu Sąjungos teismas net nepripažintų tokios galimybės praradimo ir būtinybės dėl to suteikti kompensaciją, būtų pažeistas Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje įtvirtintas veiksmingos teisminės apsaugos principas. Tokiu atveju sprendimo dėl sutarties sudarymo panaikinimas atgaline data nebesuteiktų pralaimėjusiam dalyviui jokios naudos; taigi galimybės praradimas yra nepataisomas. Be to, reikia atsižvelgti į tai, kad dėl sąlygų, keliamų Bendrojo Teismo pirmininko taikomoms procedūroms dėl laikinųjų apsaugos priemonių, dalyvis, kurio pasiūlymas buvo įvertintas ir neteisėtai atmestas, praktiškai tik retai gali pasiekti, kad tokio sprendimo vykdymas būtų sustabdytas (2015 m. balandžio 23 d. Nutartis *Komisija / Vanbreda Risk & Benefits*, C-35/15 P(R), Rink., EU:C:2015:275; 2014 m. vasario 4 d. Nutarties *Serco Belgium ir kt. / Komisija*, T-644/13 R, Rink., EU:T:2014:57, 18 ir paskesni punktai).
- 146 Todėl, Bendrojo Teismo nuomone, šioje byloje būtina atlyginti pirmajai ieškovei žalą dėl prarastos galimybės, nes sprendimas dėl sutarties sudarymo, net jei būtų panaikintas atgaline data, praktiškai jau lėmė visišką galimybės, kad jos pasiūlymas bus priskirtas prie aukštesnės pakopos, todėl ir galimybės, kad su ja bus sudaryti susitarimai dėl specialių darbų įgyvendinant preliminarąją sutartį, praradimą.
- 147 Vis dėlto, kalbant apie žalos, susijusios su galimybės praradimu, atlyginimo dydį, kurį ieškovės įvertino 650 000 EUR, reikia nurodyti, jog šiame proceso etape atsižvelgdamas į bylos duomenis Bendrasis Teismas neturi galimybių priimti galutinio sprendimo dėl žalos atlyginimo sumos, kurią Sąjunga turėtų sumokėti pirmajai ieškovei. Kadangi žalos vertinimo klausimo išspręsti kol kas neįmanoma, siekiant proceso ekonomijos iš pradžių reikia priimti tarpinį sprendimą dėl Sąjungos atsakomybės. Žalos, kilusios dėl VRDT pažeidimų, atlyginimo sumos nustatymas paliekamas vėlesniam etapui; tai turi vykti bylos šalių susitarimu arba, šalims nesusitarus, Bendrojo Teismo sprendimu (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendimo *ATC ir kt. / Komisija*, T-333/10, Rink., EU:T:2013:451, 199 punktą ir nurodytą teismo praktiką).
- 148 Todėl tokiu atveju vis dėlto tiek šalys, tiek Bendrasis Teismas turi atsižvelgti į šias aplinkybes.
- 149 Pirma, reikia atkreipti dėmesį į tai, kad numatoma nagrinėjamos sutarties vertė, kuri nurodyta skelbime apie konkursą, yra 13 000 000 EUR be mokesčių už maksimalų ketverių metų preliminariosios sutarties vykdymo laikotarpį ir kad todėl preliminariosios sutarties už pirmuosius metus vertė mažiausiai 3 250 000 EUR.
- 150 Antra, reikia nustatyti tikimybės, kad pirmosios ieškovės pasiūlymas būtų gerai įvertintas, t. y. galimybės, kad pagal pakopinį mechanizmą ji būtų priskirta prie pirmosios ar antrosios pakopos, lygį, jei VRDT nebūtų per konkurso procedūrą padariusi įvairių esminių pažeidimų. Šiuo klausimu reikia atsižvelgti į tai, kad pirmosios ieškovės techninis ir finansinis pasiūlymai buvo priskirti prie antrosios

pakopos (žr. šio sprendimo 12 ir 20 punktuose pateiktas lenteles) ir kad, remiantis techninių specifikacijų 13.5 punkte išdėstytu skaičiavimo metodu, minėtų pasiūlymų lyginamas svoris, siekiant nagrinėjamos sutarties sudarymo, buvo 50/50.

- 151 Trečia, reikia atsižvelgti į tai, kad preliminarioji sutartis sudaroma ir pasirašoma tik pradiniam vienu metų laikotarpiui ir kad visiškai neaišku, ar VRDT ją pratęs kitiems trejiems metams (žr. techninių specifikacijų 14.3 punktą ir preliminariosios sutarties 1.2.5 punktą). Taip pat reikia įvertinti tikimybę, kad pirmasis kontrahentas sugebės įvykdyti įvairius perkančiosios organizacijos užsakymo reikalavimus tiek pirmaisiais preliminariosios sutarties vykdymo metais, tiek kitais metais, jei sutartis būtų pratęsta. Vadinas, gero įvertinimo tikimybės lygį reikia koreguoti atsižvelgiant į tai, kad neaišku, ar preliminarioji sutartis bus pratęsta ir ar minėtas kontrahentas sugebės vykdyti užsakymus.
- 152 Ketvirta, reikia nustatyti atlygintą žalą atsižvelgiant į gryną naudą, kurią pirmoji ieškovė būtų galėjusi gauti vykdydama preliminarąją sutartį. Šiuo klausimu reikia priminti, kad ieškovės tvirtina, jog 2006 finansiniais metais vykdant komercinius projektus pirmosios ieškovės vidutinis bendras pelnas buvo lygus 10,33 %.
- 153 Penkta, reikia atskaičiuoti kitas pajamas, kurias pirmoji ieškovė gavo dėl to, kad su ja nebuvo sudaryta nagrinėjama sutartis, tam, kad būtų išvengta pernelyg didelės kompensacijos.
- 154 Šešta, siekiant nustatyti visą žalą dėl prarastos galimybės atlyginimo dydį, reikia nustatyti grynąsias pajamas padauginti iš gero įvertinimo tikimybės lygio.
- 155 Galiausiai, dėl nurodyto kenkimo ieškovių reputacijai ir patikimumui pakanka konstatuoti, jog iš teismo praktikos aišku, kad jei Bendrasis Teismas panaikina sprendimą dėl sutarties sudarymo, iš principo to pakanka dėl tokio kenkimo kilusiai žalai atlyginti (šiuo klausimu žr. 2005 m. rugsėjo 20 d. Nutarties *Deloitte Business Advisory / Komisija*, T-195/05 R, Rink., EU:T:2005:330, 126 punktą) ir nebūtina spręsti, ar pirmosios ieškovės pasiūlymo galbūt neteisėtas priskyrimas pagal pakopinį mechanizmą prie trečiosios pakopos, užuot jį priskyrus prie pirmosios arba antrosios pakopos, laikytinas tokiu kenkimu.
- 156 Atsižvelgiant į visa tai, kas nurodyta, ieškovių prašymą atlyginti žalą reikia patenkinti, kiek jis susijęs su žala dėl prarastos galimybės atlyginimu, o likusią dalį – atmesti.
- 157 Kalbant apie atlygintinos žalos dėl prarastos galimybės sumą, paliekant Bendrajam Teismui galimybę sprendimą dėl šio klausimo priimti vėliau, reikia pasiūlyti šalims susitarti dėl šios sumos, atsižvelgiant į pirma išdėstytus motyvus, ir per tris mėnesius nuo šio sprendimo paskelbimo pranešti teismui jų bendru sutarimu nustatytas mokėtinas sumas arba, nepavykus susitarti, per tą patį terminą nurodyti jam jų reikalaujamas sumas (šiuo klausimu žr. šio sprendimo 147 punkte minėto Sprendimo *ATC ir kt. / Komisija*, EU:T:2013:451, 101 punktą).

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 158 Reikia atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (ketvirtoji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Panaikinti VRDT sprendimą, priimtą per atviro konkurso Nr. AO/021/10 „Išorės paslaugų teikimas dėl programos ir projekto valdymo bei techninių konsultacijų informacijos technologijų srityje“ procedūrą, apie kurią *European Dynamics Luxembourg SA* pranešta**

2011 m. kovo 28 d. raštu, pagal pakopinį mechanizmą priskirti jos pasiūlymą prie trečiosios pakopos siekiant sudaryti preliminarįją sutartį, o, pirma, *Consortium Unisys SLU* ir *Charles Oakes & Co Sàrl* ir, antra, *ETIQ Consortium (by everis et Trasys)* pasiūlymus priskirti atitinkamai prie pirmosios ir antrosios pakopų.

2. Nurodyti Europos Sąjungai atlyginti *European Dynamics Luxembourg* patirtą žalą dėl prarastos galimybės, kad su ja bus sudaryta preliminarioji sutartis kaip su prie pirmosios pakopos priskirta kontrahente.
3. Atmesti likusią prašymo atlyginti žalą dalį.
4. Nurodyti šalims per trijų mėnesių laikotarpį nuo sprendimo paskelbimo pranešti Bendrajam Teismui bendru sutarimu nustatytą žalos atlyginimo sumą.
5. Nurodyti šalims, jei joms nepavyktų susitarti, per tą patį terminą nurodyti Bendrajam Teismui jų reikalaujamas sumas.
6. Atidėti klausimo dėl bylinėjimosi išlaidų nagrinėjimą.

Prek

Labucka

Kreuschitz

Paskelbta 2015 m. spalio 7 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.